

فصل اول: غفلت و بی‌برنامگی؛ فعال خاموش سرمایه

ثروت مانند آبی است که اگر در مسیر مشخصی جریان نیابد یا در ظرفی محفوظ نماند، یا هدر می‌رود یا تبخیر می‌شود. بسیاری از افراد، ثروتمند و دارای درآمد مناسبی هستند، اما به دلیل نداشتن برنامه مشخص، در مدت کوتاهی دچار بحران مالی می‌شوند.

این فصل به بررسی عواقب عدم برنامه‌ریزی مالی و غفلت از مدیریت دارایی‌ها می‌پردازد.

۱. نداشتن هدف مالی، یعنی؛ حرکت بی‌جهت

خیلی از مردم می‌دانند که باید پول در بیاورند، اما دقیقاً چرا نمی‌دانند؟ برای چه هدفی؟ بدون هدف، پول خرج می‌شود؛ بدون اینکه اثری پایدار از خود به جا بگذارد.

• مثال واقعی:

«حمید» جوانی با درآمد ماهیانه خوب در یک شرکت خصوصی بود. او هر ماه خرج‌های متفرقه داشت: لباس‌های مارک، گوشی جدید، مهمان‌های گرانش. بعد از پنج سال کار، نه پس اندازی، نه سرمایه‌ای، یک بیماری و هزینه درمانی پدرش او را متوجه کرد که هیچ پشتوانه‌ای ندارد.

۲. نبود بودجه بندی، دشمن خاموش سرمایه

اگر ندانی چقدر درمی‌آوری و چقدر خرج می‌کنی، قطعاً در حال زیان مالی هستی.

«بودجه بندی یعنی؛ نقشه راه مالی برای مدیریت دخل و خرج.»

- تاکتیک عملی:

یک دفتر ساده یا اپلیکیشن موبایلی برای ثبت درآمدها و هزینه‌ها، می‌تواند جلوی بسیاری از نشت‌های مالی را بگیرد.

روایت آموزنده:

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند:

«التَّائِبُ قَبْلَ الْعَمَلِ يَوْمُنَكَ مِنَ النَّدَامَةِ»^۱ برنامه ریزی پیش از اقدام، تو را از پشیمانی نجات می‌دهد.

۳. به تأخیر انداختن تصمیمات مالی مهم

گاهی فرد می‌داند که باید بیمه شود، وام را تسویه کند یا سرمایه‌گذاری کند، اما پشت گوش می‌اندازد. این تعویق، مانند موریانه‌های پنهان، دارایی را می‌خورد.

داستان واقعی:

«زهرا» چند بار تصمیم گرفت صندوق بیمه عمر باز کند، اما گفت «حالا وقت هست». دو سال بعد، با بیماری شدید همسرش روبرو شد و متوجه شد اگر آن زمان اقدام می‌کرد، الان کمک بزرگی داشت.

۴. بی‌توجهی به زمان و فرصت‌ها

«غفلت، یعنی؛ فرصتهایی که بی‌صدا از کنارمان عبور کنند.»

آموزش، فرصت سرمایه‌گذاری، فرصت همکاری، فرصت کسب مهارت، فرصت ارتباط‌گیری و بسیاری از افراد ثروتمند هیچ فرصتی را از دست نمی‌دهند، بلکه برای فرصت، ثروت را می‌دهند، به نوعی معامله می‌کنند، امروز برای فرصت ثروت می‌دهند و فردا با همان فرصت، ثروت سازی می‌کنند.

تمثیل قرآنی:

در سوره عصر خداوند به زمان قسم می‌خورد و می‌فرماید:

^۱ - عیون أخبار الرضا علیه السلام : ج ۲ ص ۵۴ ح ۲۰۴

«وَالْعَصْرُ* إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ»

قسم به زمان * همان انسان در زیان است...

۵. زندگی به سبک «بی خیالی»

برخی از افراد فکر می کنند برنامه ریزی مالی نشانه خساست است. در حالی که تمام افراد موفق و حتی پیامبران و اولیای الهی با آن همه توکل، باز هم اهل تدبیر بودند.

جمع بندی

غفلت و بی برنامه گی، تهدیدی است که نه با فریاد، بلکه با سکوت پیش می رود و وقتی بیدار می شوی که دارایی هایت تمام شده، یا بی ثمر مانده است. برای حفظ و رشد ثروت، باید از همین امروز برنامه ریزی کرد. هرچقدر هم که دیر شده باشد، اما هنوز می توان از ضرر بیشتر جلوگیری کرد.

تمرین پایانی فصل

- ۱) درآمد ماهیانه خود را دقیق یادداشت کنید.
- ۲) تمام هزینه های خود را در یک ماه بنویسید.
- ۳) اهداف مالی کوتاه مدت (۱ ساله) و بلندمدت (۵ ساله) برای خودتان مشخص کنید.
- ۴) یک دفترچه برنامه ریزی مالی برای خود بسازید یا اپلیکیشن مناسب نصب کنید.